

UNIÓN EUROPEA

RESOLUCIÓ del vicepresident segon i conseller d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica, per la qual s'aprova el Pla de mesures antifrau de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica en l'execució de mesures finançades pel Mecanisme de recuperació i resiliència (MRR) en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR).

El Consell Europeu va aprovar el 21 de juny de 2020 la creació del programa Next Generation EU, un instrument d'estímul econòmic en resposta a la crisi causada pel coronavirus, amb l'objectiu de minimitzar l'impacte de la crisi sense precedents produïda per la pandèmia de COVID-19 i impulsar una recuperació econòmica ràpida, establint les bases del creixement de les pròximes dècades, conscient de la necessitat d'un esforç sense precedents i d'un plantejament innovador que impulsen la convergència, la resiliència i la transformació a la Unió Europea, per al qual va acordar un paquet de mesures de gran abast.

El Mecanisme de recuperació i resiliència (MRR), establert a través del Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, és el nucli d'aquest fons de recuperació. L'MRR té quatre objectius: promoure la cohesió econòmica, social i territorial de la UE; enfortir la resiliència i la capacitat d'ajust dels estats membres; mitigar les repercussions socials i econòmiques de la crisi de la COVID-19, i donar suport a les transicions ecològica i digital.

Amb la finalitat d'aconseguir aquests objectius, cada estat membre ha dissenyat un pla nacional de recuperació i resiliència que inclou les reformes i els projectes d'inversió necessaris per a assolir-los. El Pla de recuperació, transformació i resiliència espanyol (d'ara en avant, PRTR) té quatre eixos transversals que es vertebraven en deu polítiques palanca, dins de les quals es recullen trenta components, que permeten articular els programes coherents d'inversions i reformes del pla. Aquests quatre eixos són la transició ecològica, la transformació digital, la cohesió social i territorial i la igualtat de gènere.

Per a fer efectives les iniciatives que es plantegen en el PRTR, les administracions públiques han d'adaptar els procediments de gestió i el model de control. Algunes mesures d'agilitació es van establir mitjançant el Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

A més, és necessari configurar i desenvolupar un sistema de gestió que facilite la tramitació eficaç de les sol·licituds de desemborsament als serveis de la Comissió Europea. Per a això s'ha aprovat l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de recuperació, transformació i resiliència. Com un dels principis o criteris específics, de consideració obligatòria en la planificació i l'execució dels components del Pla de recuperació, transformació i resiliència, i, per tant, transversals en el conjunt del pla, s'estableix en l'ordre esmentada el reforç de mecanismes per a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos.

Així mateix, estableix en l'article 6.1 l'obligació que tota entitat decisora o executora que participe en l'execució de les mesures del PRTR haurà de disposar d'un pla de mesures antifrau que li permeti garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular quant a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos, amb la finalitat complir les obligacions de l'article 22 del Reglament (UE) 241/2021, del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021.

En conseqüència, la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica, com a departament de la Generalitat Valenciana i òrgan gestor dels projectes emmarcats en el Pla de recuperació, transformació i resiliència, és competent per a aprovar aquest instrument, en relació amb l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre.

Aquest pla, configurat com un instrument de planificació viu i flexible, estarà en revisió contínua. Per tot això,

RESOLC:

Primer. Aprovar el Pla de mesures antifrau, anticorrupció i contra els conflictes d'interessos, de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica, en l'execució de mesures finançades pel Mecanisme de recuperació, transformació i resiliència (MRR) en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR), que s'adjunta com a annex a aquesta resolució.

Segon. Aquesta resolució es publicarà en el web de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica (<https://habitatge.gva.es/es/web/vicepresidencia-segona/fons-europeus>) i s'enviarà a cadascun dels centres directius.

València, en la data de la signatura electrònica
EL VICEPRESIDENT SEGON I CONSELLER D'HABITATGE
I ARQUITECTURA BIOCLIMÀTICA

UNIÓ EUROPEA

ANNEX

PLA DE MESURES ANTIFRAU, ANTICORRUPCIÓ I CONTRA ELS CONFLICTES D'INTERESSOS, DE LA VICEPRESIDÈNCIA SEGONA I CONSELLERIA D'HABITATGE I ARQUITECTURA BIOCLIMÀTICA EN EL MARC DEL PLA DE RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I RESILIÈNCIA (MRR).

ENTITAT EXECUTORA: Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica.

ÒRGAN GESTOR:

- Sotssecretaria de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica.
- Direcció General d'Habitatge i Regeneració Urbana.
- Direcció general de Qualitat, Rehabilitació i Eficiència Energètica.

PROJECTE PRTR:

1. C2.I1. Programa d'ajuda a les actuacions de rehabilitació en barris.
2. C2.I1. Programa de suport a les oficines de rehabilitació.
3. C2.I1. Programa d'ajuda a les actuacions de rehabilitació en edificis.
4. C2.I1. Programa d'ajuda a les actuacions de millora de l'eficiència energètica en habitatges.
5. C2.I1. Programa d'ajuda a l'elaboració del llibre de l'edifici existent per a la rehabilitació i la redacció de projectes de rehabilitació.
6. C2.I2. Programa d'ajuda a la construcció d'habitatges en lloguer social en edificis eficients energèticament.
7. C2.I5. Programa d'impuls a la rehabilitació d'edificis públics.

COMPONENT PRTR: component 2. Implementació de l'Agenda Urbana espanyola: Pla de rehabilitació i regeneració urbana.

Elaborat per: Sotssecretaria de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica

Aprovat per: vicepresident segon i Conseller d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica.

versió: núm. x, de xxxxxx de xxxxx de 2022

ÍNDICE DE CONTINGUTS

1. ¡Error! Marcador no definido.3	
2. ¡Error! Marcador no definido.5	
3. ¡Error! Marcador no definido.6	
a. Sotssecretaria	8
b. Direcció General d'Habitatge i Regeneració Urbana	9
c. Direcció General de Qualitat, Rehabilitació i Eficiència Energètica	9
4. ¡Error! Marcador no definido.0	
4.1. DEFINICIÓ DE FRAU	10
4.2. DEFINICIÓ DE CORRUPCIÓ	11
4.3. DEFINICIÓ DE CONFLICTE D'INTERESSOS	12
4.4. DEFINICIÓ D'IRREGULARITAT	12
5. EIXOS ¡Error! Marcador no definido.4	
6. ESTRUCTURA ORGANITZATIVA DE CONTROL DEL FRAU	16
7. ¡Error! Marcador no definido.	
7.1. DECLARACIÓ INSTITUCIONAL DE COMPROMÍS DE LLUITA CONTRA EL FRAU	17
7.2. AVALUACIÓ DEL RISC DE FRAU	18
7.3. MESURES DE PREVENCIÓ CONTRA EL FRAU	19
7.3.1. ESTABLIMENT D'UN CODI ÈTIC I DE CONDUCTA	19
7.3.2. CODI DE BON GOVERN DE LA GENERALITAT	20
7.3.3. FORMACIÓ I CONSCIENCIACIÓ PER A TOTA LA CONSELLERIA	21
7.4. MESURES DE DETECCIÓ	21
7.4.1. DEFINICIÓ DE SENYALS DE FRAU O SENYALS D'ALERTA (BANDERES ROGES)	21
7.4.2. MECANISMES PER A INFORMAR DE LES POSSIBLES SOSPITES DE FRAU	24
7.5. MESURES DE CORRECCIÓ	26
7.6. MESURES DE PERSECUCIÓ	27
7.7. MESURES DE RECUPERACIÓ	28
8. ¡Error! Marcador no definido.8	
8.1. MESURES DE PREVENCIÓ DEL CONFLICTE D'INTERESSOS	29
8.2. COMPROVACIÓ DE LA INFORMACIÓ	29
8.3. MESURES PER A ABORDAR EL CONFLICTE D'INTERESSOS	30
9. ¡Error! Marcador no definido.	31
10. CONCLUSIONS PRINCIPALS EN MATÈRIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS, FRAU I CORRUPCIÓ D'AUDITORIES REALITZADES A LA VICEPRESIDÈNCIA SEGONA I CONSELLERIA D'HABITATGE I ARQUITECTURA BIOCLIMÀTICA	
ANNEX I. RESULTAT DE L'AVAUACIÓ DE RISC	1
ANNEX II. MODEL DE DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS	2
ANNEX III. BANDERES ROGES EN LA LLUITA CONTRA EL FRAU (RED FLAGS)	4
ANNEX IV. NORMATIVA DE REFERÈNCIA	11

1. OBJECTE I ÀMBIT TEMPORAL DEL PLA DE MESURES ANTIFRAU.

L'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de recuperació, transformació i resiliència, estableix els requisits exigits destinats a reforçar els mecanismes per a previndre, detectar, corregir i perseguir el frau, la corrupció i els conflictes d'interessos.

Amb la finalitat de complir les obligacions que l'article 22 del Reglament (UE) 241/2021, del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, imposa a Espanya en relació amb la protecció dels interessos financers de la Unió com a beneficiari dels fons del Mecanisme de recuperació i resiliència (MRR), tota entitat, decisora o executora, que participe en l'execució de les mesures del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR) haurà de disposar d'un pla de mesures antifrau que li permeti garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos.

Aquestes obligacions, posteriorment, s'han establert igualment en l'article 11 ("Protecció dels interessos financers de la Unió") de l'Acord de finançament MRR entre la Comissió Europea i el Regne d'Espanya.

Són aplicables les definicions de frau, corrupció i conflicte d'interessos que conté la Directiva (UE) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió (Directiva PIF), i el Reglament (UE, Euratom) 2018/1046, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament financer de la UE).

L'ordre també recull, a l'efecte d'aconseguir una homogeneïtat en el disseny de les mesures per part d'aquests participants, i sense perjudici de l'aplicació de mesures addicionals atenent les característiques i els riscos específics de l'entitat de què es tracte, un qüestionari d'autoavaluació relativa a l'estàndard mínim en l'annex II.B.5, i en l'annex III.C, una orientació sobre mesures de prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i el conflicte d'interessos, en el qual es fa referència a les possibles mesures que cal adoptar per a garantir una protecció apropiada dels interessos financers de la Unió en l'execució d'actuacions finançades per l'MRR o que haja de finançar.

Tots els participants en l'execució del PRTR hauran d'atindre's estrictament al que estableix en relació amb aquesta matèria la normativa espanyola i europea i els pronunciaments que quant a la protecció dels interessos financers de la Unió hagen realitzat o pugen realitzar les institucions de la Unió Europea.

Es configuren com a actuacions obligatòries per als òrgans gestors l'avaluació de risc de frau, la formalització de la declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) i la disponibilitat d'un procediment per a abordar conflictes d'interessos.

Cada entitat que assumeix la responsabilitat de gestió ha de triar les mesures de prevenció i detecció que complisquen aquests requisits, atenent les seues característiques específiques i

sempre tenint en compte la necessitat de garantir una protecció convenient dels interessos de la Unió.

Per a això, l'entitat executora de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica presenta aquest pla de mesures antifrau, en compliment dels requeriments que estableix l'article 6 de l'Ordre *HFP/1030/2021.

Pel que fa a l'àmbit temporal d'aquest pla, el PRTR preveu la finalització d'actuacions desenvolupades des de l'1 de febrer de 2020 fins al 31 d'agost de 2026 (articles 17.2 i 20.5 d del Reglament UE MRR).

D'altra banda, els pagaments de la UE s'efectuaran, a tot estirar i amb l'acreditació prèvia del compliment de les fites i els objectius corresponents, el 31 de desembre de 2026 (article 24.1 del Reglament UE MRR), per la qual cosa la vigència del pla s'ajustarà almenys a aquest àmbit temporal.

Aquest pla i la documentació rellevant es publicarà en la pàgina web de l'entitat, en aquest enllaç: <https://habitatge.gva.es/va/web/vicepresidencia-segona/fons-europeus>.

2. DESTINATARIS DEL PLA

El Pla de mesures antifrau és aplicable a tot el personal de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica que participe en la gestió, la tramitació o el seguiment de fons del Mecanisme de recuperació i resiliència de la Unió Europea en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

En particular, s'aplica als qui fan tasques de gestió, seguiment, control i pagament en el marc dels projectes i les actuacions que configuren les cinc primeres inversions del Component 2, implementació de l'agenda urbana espanyola: Pla de rehabilitació i regeneració urbana.

Així mateix, les mesures del pla seran aplicables, amb el grau d'obligatorietat corresponent, a les entitats i les persones beneficiàries privades, els socis, els contractistes i els subcontractistes, que resulten perceptors o les actuacions dels quals es financen amb fons públics provinents del Mecanisme de recuperació i resiliència.

3. DESCRIPCIÓ DE FUNCIONS I COMPETÈNCIES DE L'ENTITAT EXECUTORA

El Decret 5/2019, de 16 de juny, del president de la Generalitat, va determinar les conselleries en què s'organitza l'Administració de la Generalitat. Més tard, el Decret 7/2019, de 20 de juny, del president de la Generalitat, va detallar les secretaries autonòmiques que integren cada departament. Així doncs, el Decret 105/2019, de 5 de juliol, del Consell, va establir l'estructura orgànica bàsica de la Presidència i de les conselleries de la Generalitat.

En conseqüència, d'acord amb l'article 64 de la Llei 5/1983, de la Generalitat, del Consell, a proposta del vicepresident segon i conseller d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica, el Decret 240/2019, de 25 d'octubre, del Consell, va aprovar el Reglament orgànic i funcional (ROF) de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica en què s'estableixen les funcions i les competències de cadascun dels òrgans directius que en formen part.

Les **competències** que estableix el ROF per a la **Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica** són les següents:

a) Establir els objectius del Consell en matèria de polítiques residencials i urbanístiques associades, basats en l'habitatge i la seua funció social com a dret bàsic fonamental.

b) Impulsar projectes, iniciatives i reglamentacions dirigides a fer efectiu el dret a l'habitatge assequible, digne i adequat, així com el dret a la ciutat com a espai col·lectiu inclusiu lliure de desigualtats.

c) Atendre les emergències residencials amb l'objectiu final de declarar la Comunitat un territori lliure de desnonaments, amb la col·laboració de les administracions locals i els agents socials i jurídics implicats.

d) Controlar la gestió, l'ampliació i la millora del parc públic i subvencionat d'habitatges de la Generalitat, impulsant el lloguer assequible.

e) Impulsar el debat públic en matèria d'habitatge, amb la interlocució del sector privat, el tercer sector, el sector acadèmic i la societat civil.

f) Desenvolupar polítiques amb l'objectiu de convertir el sector de la construcció en un model basat en l'economia circular, eficient en l'ús dels recursos, ecològic, competitiu i hipocarbònic, i facilitar per a això el desenvolupament de fons i instruments financers innovadors a favor de l'ecoinnovació i l'accés a aquests.

g) Potenciar la cerca d'oportunitats que es deriven de les noves línies de finançament i programes que es promouen des de la Unió Europea en aquests àmbits, així com la presència i la participació en fòrums de cooperació territorial, fonamentalment amb altres regions del Mediterrani amb condicions climàtiques similars per a les necessitats de construcció que es demanen en les zones compreses en aquestes regions.

h) Desenvolupar vies de diàleg estables que permeten la valoració de la ciutadania com a agent actiu, subratllant el seu protagonisme a través d'actuacions i campanyes d'informació i sensibilització que permeten fer veure els beneficis globals i comuns de la implementació en tots els substrats socials de les polítiques i les accions esmentades.

Així doncs, d'acord amb les competències assignades els **òrgans gestors encarregats de l'execució** del Pla de recuperació, transformació i resiliència tenen les funcions següents:

a. Sotssecretaria

Li corresponen les competències de l'article 69 de la Llei 5/1983 i de l'article 54 del Decret 105/2019:

a. Coordinar, supervisar i controlar l'organització i el funcionament de tots els centres, els serveis i les unitats de la Conselleria.

a) Tramitar i coordinar les consultes davant de l'Advocacia General de la Generalitat que assistisca el departament, dels òrgans superiors i directius i les unitats administratives de la Conselleria.

b) Supervisar i remetre els expedients d'assumptes que s'hagen d'elevat a la Comissió de Secretaries Autonòmiques i Sotssecretaries, així com emetre un informe sobre els assumptes que hagen de sotmetre's al Consell, al president o presidenta de la Generalitat o a altres òrgans, quan això siga preceptiu o així ho dispose la persona titular de la Conselleria.

c) Coordinar la tramitació de projectes normatius.

d) Elaborar la planificació, la programació econòmica i la proposta d'avantprojecte del pressupost anual, tramitar les modificacions pressupostàries i fer el seguiment de l'execució del pressupost.

e) Tramitar i formalitzar els ingressos que s'originen per les activitats dels diferents centres directius del departament.

f) Dissenyar, executar i mantindre actualitzats els programes d'informació i gestió econòmica del departament, i establir les directrius per a gestionar correctament les despeses i els ingressos i utilitzar òptimament els recursos.

g) Planificar i controlar les inversions i les operacions de capital de la Conselleria, i realitzar els actes de gestió que li corresponguen reglamentàriament.

h) Tramitar els expedients de contractació, excepte els casos de delegació que s'establisquen.

i) Tramitar, proposar i, en general, executar els actes de gestió econòmica i administrativa que corresponguen a l'àmbit funcional de la Sotssecretaria i d'acord amb el que establisquen les disposicions i les instruccions dictades pels òrgans competents.

j) Gestionar les despeses de personal del departament i tramitar les incidències de nòmina, sense perjudici de les facultats atribuïdes a altres òrgans, i exercir la direcció, la coordinació i el control sobre les diferents unitats de la Conselleria que intervinguen en el seu procés d'elaboració.

- k) La gestió patrimonial dels béns afectes a la Conselleria.
- l) Disposar la publicació de les disposicions, les resolucions i els anuncis en els diaris oficials.
- m) Elaborar i emetre informes i proposar disposicions sobre matèries del seu àmbit funcional, així com dictar resolucions, circulars i instruccions en assumptes de la seua competència.
- n) Promoure i coordinar les accions i les mesures de transparència que s'establisquen en l'àmbit de la Conselleria, en compliment del que disposa la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de transparència, bon govern i participació ciutadana de la Comunitat Valenciana, i fer-ne el seguiment i la vigilància.
- o) Supervisar el funcionament de les entitats instrumentals dependents de la Conselleria, especialment en matèria de recursos humans i organitzatius.
- p) Exercir les competències relatives en matèria de simplificació administrativa dels procediments i la qualitat dels serveis competència d'aquesta conselleria.
- q) Coordinar, supervisar i proposar l'aprovació de normes, procediments, instruccions tècniques, registres d'activitat i qualsevol document que siga necessari per a garantir una gestió adequada del tractament de dades de caràcter personal, així com establir una estructura de coordinació amb el delegat de Protecció de Dades de la Generalitat.

b. Direcció General d'Habitatge i Regeneració Urbana

La Direcció General d'Habitatge i Regeneració Urbana exerceix les funcions que estableix l'article 70 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre del Consell, i la resta que preveu l'ordenament jurídic en matèria de gestió, ampliació i millora del parc públic d'habitatge de la Generalitat; projectes i actuacions de regeneració urbana; promoció de sòl per a edificar habitatges i actuacions urbanes relacionades, i actuacions concertades amb les entitats locals en matèria de patrimoni, infraestructures i equipaments urbans.

Aquesta direcció general serà l'òrgan gestor del programa 1, d'ajuda a les actuacions de rehabilitació en els barris, dels programes d'ajuda en matèria de rehabilitació residencial i habitatge social del PRTR.

Així doncs, s'encarregarà d'impulsar, supervisar i coordinar el programa 6, d'ajuda a la construcció d'habitatges en lloguer social en edificis eficients energèticament.

Tant el programa 1 com el 6 es desgranen en subprojectes que es gestionaran directament des de l'Entitat Valenciana d'Habitatge i Sòl, concretament els que tenen a veure amb els projectes de regeneració urbana en àrees on la propietat dels habitatges és pública i els projectes de promoció pública d'habitatge.

c. Direcció General de Qualitat, Rehabilitació i Eficiència Energètica

La Direcció General de Qualitat, Rehabilitació i Eficiència Energètica exerceix les funcions que estableix l'article 70 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell, i la resta que preveu l'ordenament jurídic, en matèria d'arquitectura i qualitat en l'edificació, rehabilitació del parc edificat, amb atenció especial a la sostenibilitat, a la millora de l'accessibilitat i a l'eficiència energètica, així com la formació per a l'ocupació verda lligada a aquestes actuacions.

Aquesta direcció general serà l'òrgan gestor del programa 3, d'ajuda a les actuacions de rehabilitació d'edificis; programa 4, d'ajuda a les actuacions de millora de l'eficiència energètica en habitatges; i programa 5, d'ajuda a l'elaboració del llibre existent per a la rehabilitació i la redacció de projectes de rehabilitació, dels programes d'ajuda en matèria de rehabilitació residencial i habitatge social del PRTR.

Aquesta direcció general serà l'òrgan gestor dels subprojectes del Programa d'impuls a la rehabilitació d'edificis públics (PIREP) assignats a la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica.

d. Direcció General de Coordinació Institucional

La Direcció General de Coordinació Institucional exerceix les funcions que estableix l'article 15.1 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell, i la resta que preveu l'ordenament jurídic, i destaquen l'article 47 del Decret 105/2019 i l'article 1 de l'Ordre 2/2020.

Aquesta direcció general serà l'òrgan gestor del programa 2, de suport a les oficines de rehabilitació.

Per tant, s'encarregarà d'impulsar, supervisar i coordinar aquest programa, i establir, amb actuacions concertades amb les entitats locals, oficines de tipus finestreta única que permeten facilitar la implementació i la gestió integral dels projectes de rehabilitació energètica que preveu el Reial decret 853/2021.

4. CONCEPTES D'APLICACIÓ I DEFINICIONS

Abans d'abordar els eixos, les eines i les mesures que configuren el present pla de mesures antifrau s'estableixen, d'acord amb l'article 6.2 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, les definicions de frau, corrupció i conflicte d'interessos de les quals parteix, compreses en la Directiva (UE) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos de la Unió (Directiva PIF), i en el Reglament (UE, Euratom) 2018/1046, de 18 de juliol de 2018, del Parlament Europeu i del Consell, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament Financer de la UE).

4.1. DEFINICIÓ DE FRAU

El terme "frau" s'utilitza per a descriure una gran varietat de comportaments mancats d'ètica, com ara el robatori, la corrupció, el desfalç, el suborn, la presentació de declaracions o documents falsos o inexactes, la representació errònia, la col·lusió, el blanqueig de capitals o l'ocultació de fets.

Amb freqüència implica l'ús de l'engany amb la finalitat d'aconseguir guanys personals per a una persona vinculada a un organisme públic o per a un tercer, o bé pèrdues per a una altra persona.

El frau no només implica possibles conseqüències financeres, sinó que, a més, perjudica la reputació de l'organisme responsable de la gestió eficaç i eficient dels recursos econòmics. Això té una importància especial per als organismes públics responsables de la gestió dels fons de la UE.

A l'efecte d'aquest pla de mesures antifrau, en línia amb l'article 3.2 de l'esmentada Directiva (UE) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió, així com amb l'article 1 del conveni relatiu a la protecció dels interessos financers de les comunitats europees establert per l'Acte del Consell de 26 de juliol de 1995, es considera frau en matèria de despeses, relacionades i no relacionades amb els contractes públics, qualsevol acció o omissió intencionada que es cometa amb ànim de lucre il·legítim de l'autor o d'una altra persona, relativa:

- La utilització o la presentació de declaracions o de documents falsos, inexactes o incomplets, que tinguin per efecte la percepció, la malversació o la retenció indeguda de fons públics.
- L'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tinga el mateix efecte, o
- El desviament dels mateixos fons per a fins diferents dels que n'hagen motivat la concessió inicial.

4.2. DEFINICIÓ DE CORRUPCIÓ

Emprant la definició del Programa global de Nacions Unides contra la corrupció, la Unió Europea considera “corrupció” l’“abús de poder d’un lloc públic per a obtenir beneficis de caràcter privat”.

La forma de corrupció més freqüent s’associa principalment al suborn, que, amb tota probabilitat, n’és la varietat més freqüent i la d’abast més profund. Es tracta de pagaments corruptes o beneficis de caràcter similar: un receptor (corrupció passiva) accepta el suborn d’un donant (corrupció activa) a canvi d’un favor.

En realitat, hi ha múltiples tipus de pràctiques corruptes, i totes s’ajusten en l’àmbit públic a l’ús avantatjat de recursos econòmics per a benefici personal. Els pagaments corruptes faciliten molts altres tipus de frau, com la facturació falsa, les despeses fantasma o l’incompliment de les condicions contractuals.

A l’efecte del present pla de mesures antifrau, en línia amb l’article 4.2 de la Directiva (UE) 2017/1371 (Directiva PIF), així com amb l’article 3 del conveni relatiu a la lluita contra els actes de corrupció en els quals estan implicats funcionaris de les comunitats europees o dels estats membres de la Unió Europea, establert per l’Acte del Consell de 26 de maig de 1997, i amb l’article 2, apartat 1, de la Decisió marc 2003/568 /JAI, del Consell.

Dit açò, es considera corrupció activa l’acció de tota persona que comprometa, oferisca o concedisca, directament o a través d’un intermediari, un avantatge de qualsevol mena a un empleat públic, per a ell o per a tercers, a fi que actue o s’abstinga d’actuar, d’acord amb el seu deure o en l’exercici de les seues funcions, de manera que perjudique o pugja perjudicar els interessos financers de la Unió Europea.

D’altra banda, es considera corrupció passiva l’acció d’una persona empleada que, directament o a través d’un intermediari, demane o reba avantatges de qualsevol mena, per a ell o per a tercers, o accepte la promesa d’un avantatge, a fi que actue o s’abstinga d’actuar, d’acord amb el seu deure o en l’exercici de les seues funcions, de manera que perjudique o pugja perjudicar els interessos financers de la Unió Europea.

4.3. DEFINICIÓ DE CONFLICTE D’INTERESSOS

D’acord amb l’article 61.3 de l’esmentat Reglament (UE, Euratom) 2018/1046, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament financer), hi ha un conflicte d’interessos quan l’exercici imparcial i objectiu de les funcions d’una persona resulta compromés per motius relacionats amb la seua família, la seua vida sentimental, les seues afinitats polítiques o nacionals, els seus interessos econòmics o qualsevol altre motiu directe o indirecte d’interés personal.

Un conflicte d’interessos és un conflicte entre el deure i els interessos privats d’un empleat públic quan l’empleat té interessos a títol particular que podrien influir indegudament en la manera correcta d’exercir les seues funcions i responsabilitats oficials.

Els conflictes d'interessos s'han convertit en una preocupació recurrent, especialment en el marc de la contractació pública, perquè poden causar un dany greu al pressupost públic i a la reputació de l'administració pública afectada.

A l'efecte del present pla de mesures antifrau, segons el que recull l'annex III.C de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, el conflicte d'interessos s'interpreta en línia amb l'esmentat article 61.3 del Reglament financer de la UE.

Precisem, en conseqüència, que conflictes d'interessos i corrupció no són el mateix. La corrupció generalment requereix un acord entre almenys dos socis i algun pagament, suborn o avantatge d'algun tipus. Per contra, un conflicte d'interessos sorgeix quan una persona pot tindre l'oportunitat d'anteposar els interessos privats als deures professionals.

4.4. DEFINICIÓ DEL TERME “IRREGULARITAT”

L'article 1.2 del Reglament (CE, Euratom) núm. 2988/95, del Consell, de 18 de desembre de 1995, relatiu a la protecció dels interessos financers de les comunitats europees, estableix que “constitueix una irregularitat tota infracció d'una disposició del dret comunitari corresponent a una acció o omissió d'un agent econòmic que tinga o tinguera per efecte perjudicar el pressupost general de les comunitats o els pressupostos administrats per aquestes, bé mitjançant la disminució o la supressió d'ingressos procedents de recursos propis percebuts directament per compte de les comunitats, bé mitjançant una despesa indeguda”.

En el context de la regulació de la Unió Europea, “irregularitat” és un concepte ampli que comprén infraccions normatives, per acció o omissió, que tenen com a efecte un perjudici per al pressupost de la Unió. Així doncs, l'existència d'una irregularitat no sempre implica la possible existència de frau; la concurrència d'intencionalitat és un element essencial en el frau, element que no cal que es done perquè hi haja una irregularitat. És a dir, la intenció és el factor que diferencia al frau de la irregularitat.

Així doncs, encara que la irregularitat no és fraudulenta, l'execució eficaç i íntegra de la gestió pública pot tindre un impacte indirecte en la prevenció i la detecció de les irregularitats en termes generals (derivades de conflictes d'interessos no identificats o controlats, originades en la falta de planificació o el balafiament), considerant aquestes com una categoria més àmplia que el frau.

5. EIXOS PRINCIPALS DEL PLA

Tota gestió de fons públics ha d'incloure entre els seus pilars primordials aconseguir-ne una gestió fundada en principis ètics.

Abordar el frau, les causes i les conseqüències constitueix un repte important en qualsevol mena de gestió. A més, de conformitat amb l'article 22 del reglament, que regula el Mecanisme de recuperació i resiliència, els organismes públics "han d'adoptar totes les mesures adequades per a protegir els interessos financers de la Unió i per a vetlar perquè la utilització dels fons en relació amb les mesures finançades pel mecanisme s'ajuste al dret aplicable de la Unió i nacional, en particular quant a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos".

D'altra banda, l'Informe especial núm. 6/2019 del Tribunal de Comptes Europeu estableix que les autoritats públiques que gestionen i executen recursos financers comunitaris en els estats membres de la Unió Europea han de reforçar la detecció del frau, la resposta contra aquest i la coordinació entre els diferents organismes competents per a combatre'l, a través d'un instrument formal que permeti dotar de coherència les accions de lluita contra el frau en els interessos financers de la UE desenvolupades per tots els agents nacionals implicats i garantir-ne l'eficàcia en tot el cicle antifrau.

El present pla de mesures antifrau s'enquadra en l'estratègia de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica a favor de la integritat pública i per a combatre el frau en la gestió dels fons financers públics, especialment, els fons de la Unió Europea.

Aquesta estratègia contra el frau que implanta la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica amb l'objectiu de garantir una aplicació eficaç i homogènia de les mesures contra el frau dona cobertura als eixos següents:

- Constitueix un enfocament estructurat per a abordar el problema del frau i s'organitza entorn dels quatre elements fonamentals del procés de gestió contra el frau: la prevenció, la detecció, la correcció i la persecució judicial.
- Especifica l'estratègia per a la integritat pública que regirà les actuacions de l'organisme i permetrà el desenvolupament d'una cultura antifrau en la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica.
- Es basa en l'avaluació dels riscos de frau existents en els processos de gestió administrativa que desenvolupa l'organisme, a fi de determinar el grau d'idoneïtat dels controls interns existents per a abordar els riscos lligats als diferents casos de frau i identificar els àmbits en què es requereix fer controls complementaris.
- Estableix mesures concretes per a la prevenció, la detecció, la correcció i la persecució del frau en les actuacions exercides per l'organisme, així com disposicions específiques per a supervisar l'execució de les mesures antifrau implantades i per a mesurar els resultats de la seua aplicació.

- Assigna explícitament responsabilitats per a combatre el frau i atribueix funcions a diferents unitats en matèria d'execució, supervisió, coordinació i avaluació de l'eficàcia de les mesures antifrau.
- Precisa procediments per a donar seguiment a les sospites de frau, identifica canals de comunicació per a aquest fi i els posa en coneixement del personal de l'organisme, així com mecanismes de cooperació amb els òrgans competents en la correcció i la persecució del frau, i remet els casos detectats de frau a les autoritats investigadores i processals corresponents, i, en cas necessari, recupera els fons gastats de manera fraudulenta.

6. NOVA ESTRUCTURA DE CONTROL DEL FRAU

Com s'ha assenyalat anteriorment, d'acord amb l'article 22 del Reglament UE MRR, els organismes públics "han d'adoptar totes les mesures adequades per a protegir els interessos financers de la Unió i per a vetllar perquè la utilització dels fons en relació amb les mesures finançades pel mecanisme s'ajuste al dret aplicable de la Unió i nacional, en particular pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos".

La creació d'un sistema de control intern de la gestió eficaç, dissenyat i gestionat adequadament, amb controls que se centren a pal·liar amb eficàcia els riscos que s'identifiquen, és una de les possibles mesures de prevenció de la protecció dels interessos financers de la Unió a les quals es refereix l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, prenent com a referència les orientacions sobre avaluació del risc de frau i les mesures efectives i proporcionades contra el frau (DG REGI) EGESIF_14-0021-00; 16/06/2014 (Guidance Note on Fraud Risk Assessment for 2014-2020), publicades per la Comissió Europea.

En aquesta línia, i amb la finalitat d'orientar l'estructura de control del frau amb aquella proposta pel Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana, la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica configurarà en un futur diverses unitats de control intern per a assegurar la consecució dels objectius de control esmentats.

Aquestes unitats, la composició i les competències exactes de les quals es fixaran moment que es creen, seran les següents:

1. Comité Antifrau, que s'organitzarà en forma d'òrgan col·legiat i serà responsable del disseny de l'estratègia de lluita contra el frau i del seguiment, l'actualització i l'avaluació dels resultats d'aquest pla.
2. Unitat de Control Intern, que s'organitzarà en forma d'òrgan col·legiat, tindrà assignades competències de coordinació i seguiment de la gestió i li correspondrà comprovar i analitzar els expedients identificats de risc i, si és el cas, proposar mesures específiques.

Aquests òrgans estaran compostos per tres integrants, que correspondran a:

1. La persona titular de la Secretaria General Administrativa.
2. Dues persones amb el rang de subdirector general.

7. MESURES I ACTUACIONS ANTIFRAU

7.1. DECLARACIÓ INSTITUCIONAL DE COMPROMÍS DE LLUITA CONTRA EL FRAU

La Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica es compromet a complir les normes jurídiques i ètiques, adherint-se als principis d'integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa en l'exercici de les seues funcions, així com a la Declaració institucional de lluita contra el frau¹ del vicepresident segon i conseller d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica, de 26 de gener de 2022.

En aquest sentit, el personal al seu servei haurà de "vetlar pels interessos generals —ajustant-se a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic— i actuar conformement als principis d'objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes" de conformitat amb l'article 52 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic, i l'article 42 de la Llei 5/2017, d'1 de juny, d'integritat i ètica públiques.

Aquest departament de la Generalitat posarà en marxa mesures eficaces i proporcionades de lluita contra el frau —basades en la seua experiència anterior i en l'avaluació del risc de frau— i denunciarà les irregularitats o les sospites de frau que puguen detectar-se, a través dels canals de notificació establits, en col·laboració amb el Servei Nacional de Coordinació Antifrau, així com amb l'Agència Valenciana Antifrau i amb respecte al principi de confidencialitat.

En definitiva, s'adopta una política de tolerància zero amb el frau, i s'estableix un sistema dissenyat per a previndre i detectar, en la mesura que siga possible, qualsevol actuació fraudulenta i, si és el cas, esmenar-ne les conseqüències, i s'assumeixen per a això els principis d'integritat, imparcialitat i honestat en l'exercici de les seues funcions.

Aquesta declaració institucional s'ha difós entre el personal a través dels canals interns i mitjançant la remissió d'un correu electrònic a cada membre del departament que incloïa un enllaç en la seua publicació.

Finalment, en el Codi ètic i de conducta s'identifica l'obligació de confidencialitat i secret que incumbeix cada empleat, empleada i càrrec públic, així com la política d'obsequis a la qual estan sotmesos.

---

¹ Declaració institucional de lluita contra el frau:
<https://habitatge.gva.es/documents/168489658/0/DECLARACION+INSTITUCIONAL+ANTI+FRAUDE+VAL/7be75186-61be-4ec4-8d9d-889da6e43a95>

7.2. AVALUACIÓ DEL RISC DE FRAU

Per a poder dissenyar mesures antifrau proporcionades i eficaces, ha calgut avaluar el risc de frau en els processos clau de l'execució del PRTR que serà objecte de revisió periòdica.

Aquesta actuació, que està orientada a la detecció de condicions que poden indicar l'existència d'incentius, pressions o possibilitats que les persones es vegen implicades en frau o altres irregularitats, es configura com una actuació obligatòria per a aquest òrgan en l'article 6.5.c de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre.

Per a realitzar-la s'han utilitzat els instruments i les eines proporcionades per la Unió Europea i per l'Estat, prèvies a l'inici de l'execució dels fons, i s'han actualitzat almenys una vegada en l'any.

En primer lloc, en compliment del que es preveu en l'article 6.2, segon paràgraf, de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, aquest departament / organisme / ens ha implementat els següents instruments de control i avaluació:

- El Test de conflicte d'interessos, prevenció del frau i la corrupció relatiu a l'estàndard mínim (annex II.B.5 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre) que ha servit com a referència per a la incorporació dels diferents aspectes essencials que preveu aquest pla (annex I).

El Test de conflicte d'interessos, prevenció del frau i de la corrupció serà custodiat per la Direcció General de Coordinació Institucional de la Vicepresidència Segona i s'actualitzarà cada quatre mesos.

De conformitat amb el que preveu l'article 2.4 de l'ordre esmentada, aquesta autoavaluació haurà de realitzar-la cada òrgan gestor en el marc del desenvolupament de la funció de control almenys una vegada l'any de vigència d'aquest pla.

- La "Referència mesures de prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflicte d'interessos" (annex III.C de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre) com a guia per a revisar les actuacions que preveu aquest pla per a tractar tant les situacions de conflictes d'interessos com altres riscos de corrupció i frau.

En segon lloc, és necessari utilitzar una matriu de riscos que serveix com a eina de prevenció del frau i com a mitjà per a detectar possibles febleses i amenaces. Conté els possibles riscos com a escenaris potencials de frau, que es valoren en funció del seu impacte i probabilitat i es categoritzen en funció del seu nivell (baix, moderat o elevat), a més de definir les accions que cal implementar, respecte de cadascun dels riscos de frau identificats.

Com a matriu de riscos, s'utilitzarà l'instrument d'autoavaluació per a la identificació i la cobertura del risc (Matriu de riscos) basada en el cicle PDCA (*Plan, Do, Check, Action*) per a la millora contínua. Aquest preveu els riscos més freqüents en matèria de contractació pública, subvencions i de gestió de directa. Aquestes matrius les ha realitzades prèviament a l'elaboració d'aquest pla cada òrgan gestor i entitat col·laboradora (EVHA) i estan sota la custòdia de la Direcció General de Coordinació Institucional de la Vicepresidència Segona, i s'actualitzaran semestralment.

7.3. MESURES DE PREVENCIÓ CONTRA EL FRAU

7.3.1. ESTABLIMENT D'UN CODI ÈTIC I DE CONDUCTA

Els codis ètics i de conducta formen part dels marcs d'integritat pública com a instrument intern d'autoregulació que contribueix a la prevenció de riscos de corrupció i frau en matèries com ara la contractació pública, la concessió de subvencions, l'ocupació pública, l'aparició de conflictes d'interessos no identificats i/o gestionats o l'ús abusiu de la figura de l'enriquiment injust.

L'objectiu únic del codi de conducta és el d'avançar cap a una administració pública que, dotada amb els mitjans legals i materials necessaris, complisca les aspiracions legítimes de la ciutadania actual, ofereixca uns serveis públics de qualitat i exercisca, en conseqüència, l'important paper que ha de complir en una societat democràtica.

En aquest marc, el Consell de Direcció de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica va aprovar, el passat 24 de gener de 2022, un Codi ètic i de conducta² mitjançant el qual planteja mesures que contribuïsquen al fet que el servei objectiu a l'interés general constituïska el paradigma de la gestió de l'organisme i que avalen que tota la gestió de fons públics que efectue aquest departament incloga entre els seus pilars primordials el d'aconseguir una gestió d'aquests fundada en principis ètics.

La implantació d'aquest Codi ètic i de conducta, al qual tot el personal de l'organisme haurà de declarar la seua adhesió periòdicament, inclou qüestions relatives als conflictes d'interessos, a la política d'hospitalitat i obsequis, a la informació confidencial o a la notificació del presumpte frau, entre d'altres.

En matèria d'execució de fons públics i, en particular, respecte dels projectes d'inversió enquadrats en el Pla de recuperació, transformació i resiliència, aquest departament promourà els principis que han de regir la conducta del personal de l'organisme implicat en la seua gestió:

- Compliment amb cura i coherència de les tasques encomanades, així com en els compromisos assumits que els corresponga desenvolupar, exercint les competències conformement al principi de bona fe, mostrant una plena cooperació amb l'autoritat responsable i l'autoritat de control del Mecanisme de recuperació i resiliència.
- Ús correcte dels recursos comunitaris, especialment dels afectats en el Pla de recuperació, transformació i resiliència, que s'administraran amb eficàcia i eficiència per a aplicar-los als fins per als quals s'han previst, així com amb austeritat; vetlar per la seua conservació i evitar usar-los en benefici propi o de persones reunides; dedicar-hi la major dignitat; donar prova de la transparència en els procediments, i promoure bones pràctiques.
- Exercici de les seues atribucions segons el principi de dedicació a una gestió correcta dels projectes d'inversió, abstenint-se no només de conductes contràries a aquest, sinó també de qualsevol altra que comprometa la neutralitat en l'exercici del seu servei. La seua actuació perseguirà la satisfacció de l'interés i l'assoliment dels objectius i les fites del Pla de recuperació, transformació i resiliència i es fonamentarà en consideracions objectives

² Codi ètic i de conducta:

https://habitatge.gva.es/documents/168489658/0/codigo+*ETICO+VAL/*36c87a49-*e363-*45bf-*a063-*c440b9ec9da4

orientades cap a la imparcialitat i l'interés comú, al marge de qualsevol altre factor que expresse posicions personals, familiars, corporatives, clientelistes o qualsevol que pugui col·lidir amb aquest principi.

- Absència d'accés o tractament privilegiat a persones físiques o entitats directament interessades. A aquest efecte, s'entendrà per accés o tractament privilegiat del que implique una discriminació respecte del que es concedeix ordinàriament a qualsevol altra persona o entitat que ho pretenga.

7.3.2. CODI DE BON GOVERN DE LA GENERALITAT

El Decret 56/2016, del Consell, de 6 de maig, pel qual s'aprova el Codi de bon govern de la Generalitat,³ pretén dotar els alts càrrecs amb un instrument que guie les seues actuacions amb l'objectiu de fer unes administracions públiques integres, eficaces i eficients.

Amb l'entrada en vigor del Codi de bon govern, a més de respondre al mandat de l'article 27 de la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de transparència, bon govern i participació ciutadana de la Comunitat Valenciana, es persegueix promoure la millora de la qualitat democràtica i la generació de vincles de confiança entre les institucions i la ciutadania.

Aquest codi combina normes de caràcter clarament jurídic amb criteris de conducta, valors democràtics i principis ètics, com ara la integritat, la sobrietat, l'exemplaritat, la responsabilitat i la cooperació, i els eleva a compliment obligatori per als alts càrrecs de la Generalitat i del seu sector públic instrumental i per a totes les persones que s'hi adherisquen voluntàriament.

7.3.3. FORMACIÓ I CONSCIENCIACIÓ PER A TOTA LA CONSELLERIA

Les activitats de formació poden resultar de gran utilitat a l'hora de previndre i detectar el frau, i s'assenyala en l'annex III.C de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, que hauran de dirigir-se a tots els nivells jeràrquics, i implicar no només les empleades i els empleats, sinó les autoritats i els càrrecs públics de l'organització.

En aquest sentit, es promouran diferents activitats formatives, en col·laboració amb l'Agència Valenciana Antifrau i l'Institut Valencià d'Administració Pública (IVAP), relacionades amb l'ètica pública i la governança, així com sobre la gestió concreta dels fons Next Generation UE, amb la finalitat de reforçar aquesta estratègia enfocada no només a la prevenció, sinó també a la detecció, la correcció i la persecució del frau i els conflictes d'interessos.

En aquest programa se li donarà suficient difusió per a aconseguir la màxima participació, especialment la del personal que, directament o indirectament, participa en la gestió d'aquests fons europeus. Aquest programa consistirà en el desenvolupament d'accions formatives dirigides a tots els nivells d'organització com ara seminaris i xarrades formatives, autoformació i píndoles informatives a través de vídeos institucionals sobre diferents temes en relació amb el frau i la

³ Codi de bon govern de la Generalitat: https://dogv.gva.es/datos/2016/05/13/pdf/2016_3365.pdf

corrupció amb la finalitat de conscienciar de la cultura contra el frau i capacitar el personal amb uns aprenentatges que ajuden a detectar-lo i a previndre'l.

7.4. MESURES DE DETECCIÓ

Les mesures de prevenció no poden proporcionar una protecció completa contra el frau i, per tant, es necessiten sistemes per a detectar a temps els comportaments fraudulents que s'escapen de la prevenció. En conseqüència, una bona estratègia contra el frau ha de tindre present que cal dissenyar i executar mesures de detecció del frau.

Per a facilitar la detecció del frau és necessari emprar diverses eines, entre les quals s'inclouen la definició d'indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes roges), així com l'establiment de mecanismes adequats i clars perquè els qui l'hagen detectat informen de les possibles sospites.

7.4.1. DEFINICIÓ DE SENYALS DE FRAU O SENYALS D'ALERTA (BANDERES ROGES)

A) Catàleg de banderes roges: definició d'indicadors de frau o senyals d'alerta

És necessari assegurar que els procediments de control focalitzen l'atenció sobre els punts principals de risc de frau i, per a fer-ho, és necessari definir indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes roges) que serveixen com a signes d'alarma, pistes o indicis de possible frau. L'existència d'una bandera roja no implica necessàriament l'existència de frau, però sí que indica que una àrea d'activitat determinada necessita atenció extra per a descartar o confirmar un frau potencial.

En l'annex IV d'aquest pla hi ha una relació dels indicadors de frau o les banderes roges més emprats, classificats per tipologia de pràctiques potencialment fraudulentes, amb la finalitat de detectar patrons o comportaments sospitosos, especialment en els casos en què diversos indicadors conflueixen sobre un mateix patró o conducta de risc.

Es tracta d'una relació no exhaustiva que es pot completar, si és el cas, incorporant altres indicadors i adaptant-los en funció dels riscos específics que s'identifiquen en cada moment.

B) Metodologia d'aplicació de la comprovació de banderes roges

En els procediments que es tramiten per a l'execució d'actuacions del PRTR, en l'exercici de la funció de control de gestió, haurà de quedar documentada, mitjançant la formalització de la llista de comprovació corresponent, la revisió de les possibles banderes roges que s'hagen definit. Aquesta llista s'ha de revisar en les diferents fases del procediment, de manera que es cobrisquen tots els indicadors de possible frau o corrupció definits per l'organització (per això és possible que algun indicador no resulte aplicable en alguna de les fases, però sí en altres, o que se n'acumulen diversos alhora).

Un possible model de llista de comprovació de banderes roges pot ser el següent:

LLISTA DE COMPROVACIÓ DE BANDERES ROGES
Procediment (identificació de l'expedient)
Data de formalització

Descripció de riscos i banderes roges	S'ha detectat en el procediment alguna bandera roja de les definides?			Observacions	Mesures adoptades o que cal adoptar
	Sí	No	No aplicable		

Nom, cognoms i lloc de qui l'ompli.
Signatura de qui l'ompli.

En el cas de detectar-se l'existència de banderes roges, cal actuar de conformitat amb el que es preveu en l'apartat 7.4.2 d'aquest pla.

Independentment d'això, la Unitat de Control Intern durà a terme, sobre la base de l'avaluació de risc, un mostreig que s'eleva al Comitè Antifrau, amb vista a determinar:

- En quins procediments caldrà aplicar en tot cas la comprovació de banderes roges, sense perjudici que l'òrgan gestor considere adequat realitzar la comprovació també en altres procediments.
- En quin moment concret del procediment caldrà efectuar la comprovació esmentada sense perjudici que l'òrgan gestor considere adequat fer-la també en altres moments.
- En cas de concessió de subvencions, en el qual el nombre de possibles beneficiaris siga molt elevat, pot acordar-se que les verificacions es realitzen només en relació amb una mostra d'interessats, grandària mínima de la mostra en funció del nombre de beneficiaris i la quantia total del programa d'ajudes convocat.

Tota remissió que un òrgan gestor realitze d'un expedient a la Unitat de Control Intern, bé per considerar-se que hi ha algun indici de frau, bé per haver sigut inclòs per aquesta última unitat en les seues revisions per mostreig, haurà d'incloure, junt amb l'expedient, una declaració responsable de la persona titular de l'òrgan gestor, relativa a l'apreciació o no de banderes roges

(indicis de frau) en l'expedient concret que es remeta i, si és el cas, sobre quins serien aquests indicis.

7.4.2. MECANISMES PER A INFORMAR DE LES POSSIBLES SOSPITES DE FRAU

Hi ha diferents **canals de denúncia** a través dels quals qualsevol persona pot notificar les sospites de frau i les presumptes irregularitats que es puguin haver detectat. A fi d'atendre possibles denúncies relatives a la detecció d'un possible frau, o la seua sospita fundada, i les presumptes irregularitats, s'habilita la bústia de denúncia⁴ en la Inspecció General de Serveis de la Conselleria de Justícia, Interior i Administració Pública.

Aquest òrgan, en el termini més breu possible, notificarà la denúncia a la Secretaria General Administrativa del departament implicat en la realització de les actuacions, que, a través del seu servei competent en matèria de règim jurídic, ho estudiarà i n'informarà la persona denunciant. La denúncia es tindrà en compte i se li comunicaran els resultats de les gestions realitzades. Es respectarà la confidencialitat i la protecció de les dades personals.

Si es desitja posar en coneixement del **Servei Nacional de Coordinació Antifrau** fets que puguin ser constitutius de frau o d'irregularitat en relació amb projectes o operacions finançats amb càrrec als fons europeus, es pot utilitzar el canal habilitat⁵ a aquest efecte pel servei esmentat. També es podrà dirigir a la bústia antifrau⁶ habilitada pel Govern d'Espanya per a comunicar informació sobre fraus o irregularitats que afecten específicament el PRTR.

S'habilitarà igualment en aquesta línia, des de la Generalitat, una bústia de denúncies comuna a totes les conselleries, gestionada per la Inspecció General de Serveis.

A més de tot això, qualsevol persona pot informar l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude (OLAF) de sospites de frau o corrupció que afecten els interessos financers de la Unió Europea. És possible dirigir-se a l'OLAF per mitjà d'aquests canals:

- Per carta a: Comissió Europea, Oficina Europea de Lluita contra el Fraude (OLAF), Investigacions i Operacions B-1049 Brussel·les, Bèlgica.
- Per correu electrònic a: OLAF-Courrier@ec.europa.eu
- Per mitjà de les línies de telèfon gratuït: <http://ec.europa.eu/anti-fraud>

Finalment, hi ha un altre canal extern de denúncia a través de la **Fiscalia Europea**. La Fiscalia Europea, regulada pel Reglament (UE) 2017/1939, del Consell, de 12 d'octubre de 2017, pel qual

⁴ Bústia de denúncia de la Inspecció General de Serveis:

https://www.gva.es/es/inicio/procedimientos?id_proc=19518&version=amp

⁵ Comunicació d'informació sobre frau o irregularitats que afecten fons europeus:

<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/ca-ES/snca/paginas/comunicacionsnca.aspx>

⁶ Bústia Antifrau – Canal de denúncies del Mecanisme per a la recuperació i resiliència:

<https://planderecuperacion.gob.es/buzon-antifraude-canal-de-denuncias-del-mecanismo-para-la-recuperacion-y-resiliencia>

s'estableix una cooperació reforçada per a la creació de la Fiscalia Europea, va entrar en funcionament efectiu l'1 de juny de 2021, de conformitat amb la Decisió d'execució (UE) 2021/856 de la Comissió, de 25 de maig de 2021, per la qual es determina la data en què la Fiscalia Europea assumeix les seues funcions d'investigació i exercici de l'acció penal.

D'acord amb el que es preveu en la Llei orgànica 9/2021, d'1 de juliol, d'aplicació del Reglament (UE) 2017/1939 del Consell, de 12 d'octubre de 2017, la Fiscalia Europea serà competent per a investigar i exercir l'acusació en relació amb les causes pels delictes tipificats en els preceptes següents de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal:

- Dels delictes contra la Hisenda de la Unió no referits a impostos directes nacionals, tipificats en els articles 305, 305 bis i 306. En el supòsit d'ingressos procedents dels recursos propis de l'Impost sobre el Valor Afegit, els fiscals europeus delegats només seran competents quan els fets estiguen relacionats amb el territori de dos o més estats membres i suposen, com a mínim, un perjudici total de 10 milions d'euros.
- De la defraudació de subvencions i ajudes europees que preveu l'article 308.
- Del delictes de blanqueig de capitals que afecten béns procedents dels delictes que perjudiquen els interessos financers de la Unió; dels delictes de suborn quan perjudiquen o puguen perjudicar els interessos financers de la Unió i del delictes de malversació quan perjudique de qualsevol manera els interessos financers de la Unió. Així mateix, dels delictes tipificats en la Llei orgànica 12/1995, de 12 de desembre, de repressió del contraban, quan afecten els interessos financers de la Unió.
- Del delictes relatiu a la participació en una organització criminal tipificat en l'article 570 bis, que tinga com a activitat principal la comissió d'algun dels delictes que preveuen els apartats anteriors.

De conformitat amb això, els òrgans gestors que participen en l'execució del PRTR i que en l'exercici de les seues funcions tinguen coneixement d'un fet presumptament delictiu la competència del qual puga correspondre a la Fiscalia Europea, després d'haver efectuat les verificacions oportunes, hauran de comunicar-lo a la institució europea esmentada.

Així mateix, la possibilitat d'utilitzar aquests canals s'inclourà en les licitacions de contractació corresponents i en les convocatòries de subvencions.

7.5. MESURES DE CORRECCIÓ

Els articles 6.6 i 6.7 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, preveuen el procediment de comunicació i correctiu que cal aplicar en el cas que es detecte un possible frau o la sospita fundada.

En aquest sentit, el present pla de mesures antifrau estableix les actuacions següents, que ha d'implementar la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica, per a corregir el frau detectat o una sospita fundada que n'hi haja:

- Suspensió immediata del procediment de gestió dels projectes d'inversió vinculats al Pla de recuperació, transformació i resiliència, i, en general, de qualsevol projecte o programa finançat amb fons públics o comunitaris, que es trobe davant d'un frau diagnosticat, així com notificació d'aquesta circumstància, en el termini més breu possible, a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions.
- Revisió de tots els projectes que hagen pogut estar exposats en aquest, així com dels sistemes interns de control per a identificar-ne les vulnerabilitats i corregir-les.
- Es constituirà un grup de treball, coordinat per la Secretaria General Administrativa de la conselleria, que compta amb la cap de servei en matèria de gestió econòmica competent, la persona que exercisca el càrrec de cap de servei de règim jurídic i una persona designada per la Inspecció General de Serveis per a adoptar aquestes mesures:
  - La notificació d'aquesta circumstància en el termini més breu possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions.
  - L'avaluació de la incidència del frau i la seua qualificació com a sistèmic o puntual. Es considerarà frau sistèmic si es troben evidències que ha pogut dur-se a terme de manera recurrent i en procediments similars. Es considerarà frau puntual si s'observa que es tracta d'un fet aïllat, que no s'ha repetit en altres ocasions.
  - La revisió de tots els projectes que hagen pogut estar exposats en aquest.
  - Si és el cas, instar la retirada del finançament comunitari de tots els expedients en què s'identifique la incidència detectada.
  - Comunicar a les unitats executores les mesures necessàries que cal adoptar per a esmenar la debilitat detectada, de manera que les incidències trobades no es tornen a repetir.

7.6. MESURES DE PERSECUCIÓ

En la Comunicació 1/2018, de 6 d'abril, del Servei Nacional de Coordinació Antifrau, sobre la manera com poden procedir les persones que tinguen coneixement dels fets que puguen ser constitutius de frau o irregularitat en relació amb projectes o operacions finançades amb fons públics o fons procedents de la Unió Europea.

Per a perseguir els casos sospitosos de frau al més prompte possible correspondrà:

- Denunciar els fets punibles, si és el cas, a les autoritats públiques competents per a una valoració i comunicació eventual a l'OLAF, tal com s'ha especificat en el punt 7.4.2 d'aquest pla antifrau.
- Davant d'un cas potencial o confirmat de frau, es tramitarà un procediment d'informació reservada, que implicarà una anàlisi exhaustiva del cas en qüestió, en què s'hauran de documentar totes les actuacions, les proves i les resolucions que s'han d'adoptar.
- El punt anterior és el pas previ per a determinar, si és el cas, l'obertura d'un procediment disciplinari, tal com estableix l'article 55 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.
- Denunciar els fets davant de la Fiscalia i els tribunals competents, en els casos oportuns.

7.7. MESURES DE RECUPERACIÓ

Es valorarà si és procedent emprendre la recuperació dels imports percebuts indegudament i l'acció penal corresponent.

Valorat afirmativament, l'autoritat competent exigirà la recuperació dels imports percebuts indegudament per part dels beneficiaris, i, per tant, s'ha de garantir que hi ha processos sòlids en marxa per a fer el seguiment de la recuperació dels fons de la UE. Aquests processos han de ser clars també en els casos en què se segueixca un procés civil o penal.

8. CONFLICTES D'INTERESSOS

D'acord amb l'article 6.4 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, la disponibilitat d'un procediment per a abordar els conflictes d'interessos es configura com una actuació obligatòria per a aquesta conselleria.

A fi de complir el que disposen els apartats 1 i 2 de l'article 61 del Reglament financer de la UE, aquesta conselleria adoptarà les mesures necessàries per a evitar les situacions de conflictes d'interessos, per a la qual cosa s'ha tingut en compte la Comunicació de la Comissió "Orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflictes d'interessos"⁷. Així, s'identifiquen tres modalitats de conflicte d'interessos:

- **Conflicte d'interessos aparent:** es produeix quan els interessos privats d'una persona empleada o beneficiària són susceptibles de comprometre l'exercici objectiu de les seues funcions o obligacions, però finalment no es troba un vincle identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions de la persona.
- **Conflicte d'interessos potencial:** sorgeix quan una persona ocupada o beneficiària té interessos privats d'aquesta naturalesa, que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interessos en el cas que hagen d'assumir en un futur determinades responsabilitats oficials.
- **Conflicte d'interessos real:** implica un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'una persona empleada o en el qual té interessos personals que puguen influir de manera indeguda en el desenvolupament dels seus deures i responsabilitats oficials. En el cas d'una persona beneficiària implicaria un conflicte entre les obligacions contretes en sol·licitar l'ajuda dels fons i els seus interessos privats, que poden influir de manera indeguda en el desenvolupament de les obligacions esmentades.

8.1. MESURES DE PREVENCIÓ DEL CONFLICTE D'INTERESSOS

A l'efecte de gestionar la fase de prevenció del conflicte d'interessos, s'articulen aquestes mesures:

8.1.1. FORMALITZACIÓ D'UNA DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA D'INTERESSOS

En desplegament del que s'ha exposat en l'article anterior, i d'acord amb el que es disposa en l'article 6.5 y de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, s'estableix com una actuació obligatòria la formalització d'una declaració d'absència d'interessos (DACI) per als qui participen en els procediments d'execució del PRTR.

---

⁷ Orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interessos d'acord amb el Reglament financer: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409\(01\)&from=ES](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)&from=ES)

Aquesta declaració l'hauran de formalitzar les persones que intervenen en la gestió de subvencions. Així, entre altres coses, estan obligats a omplir una DACI:

- El responsable de l'òrgan concessió de la subvenció o de contractació.
- Les persones que redacten els documents de licitació, les bases o les convocatòries.
- El personal tècnic que valore les ofertes, les sol·licituds o les propostes presentades.
- Els membres de les meses de contractació i les comissions de valoració.

En cas d'òrgans col·legiats, aquesta declaració la poden realitzar, a l'inici de la reunió corresponent, tots els intervinents i reflectir-la en l'acta.

La declaració d'absència de conflictes d'interessos s'ha d'efectuar d'acord amb el model que s'adjunta en l'annex II del Pla antifrau.

8.1.2. COMPROVACIÓ DE LA INFORMACIÓ

Per a detectar la possible existència d'un conflicte d'interessos cal fer aquestes verificacions, que s'estructuren en diferents fases:

- Verificar que els actors implicats en el procés de què es tracte han omplert i signat la DACI.
- Establir les comprovacions oportunes si és possible, a través de bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, expedients o a través de la utilització d'eines de prospecció de dades (*data mining*) o de puntuació de riscos (ARACHNE) per a identificar els possibles vincles entre els actors implicats (en la selecció de projectes, estudi d'ofertes, etc.) i els beneficiaris potencials de les ajudes. Es poden realitzar aquestes verificacions en el mateix procés d'actuació en què es comproven les banderes roges.
- Verificar l'existència de registres de qualsevol conflicte que haja sorgit, per a tindre les evidències necessàries de la seua gestió, així com les mesures adoptades per a resoldre'l.

El tractament de dades personals que es produïska en ocasió d'aquestes verificacions està legitimat pel compliment d'una obligació legal de l'article 6.1.c del Reglament general de protecció de dades, establida en el Reglament (UE) 2021/241, del Parlament Europeu i del Consell, en la Directiva (UE) 2017/1371, del Parlament Europeu i del Consell, i de la resta de normes comunitàries previstes per a la defensa dels interessos financers de la Unió.

A més d'ARACHNE, les eines per a comprovar la informació, poden ser, entre altres, aquestes:

- **Base de dades nacional de subvencions (BDNS):** conté informació sobre subvencions o ajudes amb referència a les bases reguladores de la subvenció, la convocatòria, el

programa i el crèdit pressupostari al qual s'imputen, l'objecte o la finalitat de la subvenció, la identificació dels beneficiaris, l'import de les subvencions atorgades i percebudes efectivament.

<https://www.pap.hacienda.gob.es/bdnstrans/GE/ca/convocatorias>

- **Plataforma de Contractació el Sector Públic:** permet fonamentalment la difusió a través d'Internet dels perfils del contractant dels òrgans de contractació del sector públic.

<https://contrataciondelestado.es/wps/portal/plataforma>

- **Informació sobre convenis i encàrrecs:** conté la informació bàsica relativa als convenis subscrits per l'Administració general de l'Estat amb comunitats autònomes, amb entitats i organismes dependents de la mateixa administració o amb les entitats o organismes dependents de les entitats que formen l'Administració local, i convenis subscrits amb persones jurídiques o físiques sotmeses al dret privat, així com els encàrrecs de gestió que preveu l'article 11 de l'LRJSP.

https://transparencia.gob.es/transparencia/transparencia_Home/index/PublicidadActiva/Contratos/Convenios-encomiendas.html

- **Inventari d'entitats** pertanyents al sector públic estatal, autonòmic i local (INVENTE).

<https://www.pap.hacienda.gob.es/invente2/PagMenuPrincipalV2.aspx?Entorno=2>

- **INFOCIT:** base de dades que recopila i explota informació de fonts obertes relatives a empreses.

<https://infocit.es>

- **LibreBOR:** eina que recopila informació des de diferents fonts d'accés públic, especialment del Registre Mercantil.

<https://librebor.me/>

- **Sistema d'Exclusió i Detecció Precoç (EDES).** Es basa en la informació proporcionada per la Comissió, altres institucions europees i agències en relació amb els negocis jurídics que han dut a terme amb la finalitat d'assegurar la detecció precoç de persones o entitats que representen riscos que amenacen els interessos financers de la Unió; l'exclusió de persones o entitats de rebre fons de la Unió; la imposició d'una sanció pecuniària a una persona o entitat, i la publicació, en els casos més greus, en el lloc web de la Comissió d'informació relativa a l'exclusió i, si és el cas, a la sanció pecuniària, a fi de reforçar el seu efecte dissuasiu.

En accés lliure únicament es pot consultar la llista d'operadors econòmics exclosos o subjectes a una sanció econòmica.

https://ec.europa.eu/info/strategy/eubudget/how-it-works/annual-lifecycle/implementation/anti-fraud-measures/edes/database_en

- **Financial Transparency System:** permet buscar a través dels beneficiaris del finançament del pressupost de la Unió que han executat directament la Comissió i altres organismes de la Unió com les agències executives (“gestió directa”) o indirectament altres organismes internacionals o països no comunitaris (“gestió indirecta”), i beneficiaris del Fons Europeu de Desenvolupament.

<https://ec.europa.eu/budget/financial->

8.1.3. LES MESURES PER A PREVIURE EL CONFLICTE D'INTERESSOS

Les mesures afectaran totes les activitats relacionades amb l'execució del pressupost que haja de ser finançat amb càrrec als fons de l'MRR: contractació, subvencions, convenis, etc.

Es posaran en pràctica aquestes mesures de prevenció:

- Informar i comunicar al personal de la Conselleria que participa en la gestió de les mesures del PRTR sobre les diferents modalitats de conflicte d'interessos i les maneres d'evitar-lo.
- Es donarà publicitat al document “Orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interessos conformement al Reglament financer (2021/C121/01)”.
- També es donarà publicitat a les circumstàncies d'abstenció que preveu l'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic:
  - Tindre interès personal en l'assumpte de què es tracte o en un altre en la resolució del qual pugui influir la d'aquell; ser administrador d'una societat o una entitat interessada, o tindre una qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.
  - Tindre un vincle matrimonial o una situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, els representants legals o els mandataris que intervenen en el procediment, així com compartir despatx professional o estar associat amb aquests per a l'assessorament, la representació o el mandat.
  - Tindre amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones que s'esmenten en l'apartat anterior.
  - Haver intervingut com a pèrit o com a testimoni en el procediment de què es tracte.

- Tindre una relació de servei amb una persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos últims anys serveis professionals de qualsevol classe i en qualsevol circumstància o lloc.
- En aquests casos, el personal al servei de la Generalitat s'ha d'abstindre i comunicar aquest fet als seus superiors, que resoldran si se l'aparta de la tramitació.
- També s'informarà sobre la necessitat que el personal que intervinga en la tramitació d'algun expedient ha d'avaluar si concorre alguna altra circumstància no esmentada anteriorment i que done lloc a un CI aparent. Si és el cas, hauran de comunicar-ho al seu superior jeràrquic.
- Formalització d'una declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) per part dels intervinents en els procediments.
- Igualment, establint la formalització de la DACI com a requisit que han d'aportar els beneficiaris que, dins dels requisits de concessió de l'ajuda, hagen de dur a terme activitats que presenten un conflicte d'interessos potencial.
- S'ha de reflectir en els plecs de contractació, els convenis o les convocatòries de subvenció la necessitat que els contractistes, els subcontractistes o els beneficiaris aporten, en el moment de realitzar la contractació o la concessió de la subvenció, una declaració transversal que reculli el seu compromís amb les mesures necessàries per a detectar el conflicte d'interessos.
- Aplicació estricta de la normativa interna corresponent, en particular:
  - L'article 53 del Reial decret legislatiu 5/2015, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'estatut bàsic de l'empleat públic relatiu als principis ètics.
  - L'article 23 de la Llei 40/2015, del règim jurídic del sector públic, relatiu a l'abstenció i la Llei 19/2013, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

8.1.4. VERIFICACIONS PER A DETECTAR UN POSSIBLE CONFLICTE D'INTERESSOS

Per a detectar la possible existència d'un conflicte d'interessos, cal fer aquestes verificacions, que s'estructuren en diferents fases:

- Verificar que els actors implicats en el procés de què es tracte han omplert i signat la DACI.
- Establir les comprovacions oportunes si és possible, a través de bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, expedients o a través de la utilització d'eines de prospecció de dades (*data mining*) o de puntuació de riscos (ARACHNE) per a identificar els possibles vincles entre els actors implicats (en la selecció de projectes, estudi d'ofertes, etc.) i els beneficiaris potencials de les ajudes. Es poden

realitzar aquestes verificacions en el mateix procés d'actuació en què es comproven les banderes roges.

- Verificar l'existència de registres de qualsevol conflicte que haja sorgit, per a tindre les evidències necessàries de la seua gestió, així com les mesures adoptades per a resoldre'l.

8.2. TRAMITACIÓ D'UN POSSIBLE CONFLICTE D'INTERESSOS

En cas de sospita que en determinada actuació hi pugua haver un conflicte d'interessos, el personal afectat haurà de comunicar aquest fet per escrit i expressar al superior jeràrquic la causa en què es funda.

Si la situació de conflicte d'interessos l'aprecia un tercer diferent de l'afectat, caldrà comunicar-ho també per escrit al superior jeràrquic.

En qualsevol dels dos supòsits anteriors, es donarà compte al Comité Antifrau / la Unitat de Control Intern de la possible existència d'un conflicte d'interessos, perquè en tinguen coneixement i assessorament en el cas, i el personal afectat haurà de paralitzar tota intervenció en el projecte o el procediment que haja motivat el possible conflicte fins que es resolga sobre aquest.

El superior jeràrquic donarà audiència al personal afectat pel possible conflicte d'interessos l'endemà de la comunicació per escrit.

El superior jeràrquic analitzarà els fets i la documentació existent sobre el suposat conflicte, que transmetrà per escrit al Comité Antifrau / la Unitat de Control Intern.

Si comunica l'absència de conflicte d'interessos, aquesta l'haurà de ratificar el Comité Antifrau / la Unitat de Control Intern perquè el personal afectat pugua continuar la gestió del projecte o el procediment en curs.

Si l'afectat rebutja l'existència de conflicte, el superior jeràrquic disposa de tres dies per a avaluar l'existència o no del conflicte, i haurà de resoldre per escrit.

Per contra, si determina que hi ha conflicte d'interessos, ho posarà en coneixement del Comité Antifrau / la Unitat de Control Intern i instarà el personal afectat que s'abstinga de participar en el projecte o el procediment que haja motivat el conflicte.

Si el personal afectat no se n'absté voluntàriament, d'acord amb el que preveu l'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, el superior jeràrquic n'acordarà la recusació conformement a l'article 24 de la llei esmentada.

Es mantindrà un registre situat en la Inspecció General de Serveis de tots els casos de conflictes d'interessos detectats i al qual tindrà accés el Comité Antifrau / la Unitat de Control Intern. El manteniment d'aquests registres permetrà tindre referències per a conflictes futurs.

També s'inclouran en aquests registres referències a les sancions resultants de conflictes d'interessos no declarats, en cas que aquestes s'hagen produït, o les raons aportades per a no implementar-les, si és el cas.

ESQUEMA D'ACTUACIÓ PER AL CONFLICTE D'INTERESSOS				
Id.	Qui	Activitats / Tasques	Quan	Annexos i suports documentals
0	Superior jeràrquic	Comunica als interessats la realització de tasca	Abans d'iniciar la tasca	
1.	Interessat	Estudia les tasques encomanades	Abans d'iniciar la tasca	
1.1	Interessat	No detecta cap conflicte. Signatura DACI	Abans d'iniciar la tasca	DACI
1.2.1	Interessat	Detecta conflicte d'interessos en alguna de les tasques i/o detecta un conflicte aparent.	Abans d'iniciar la tasca	
1.2.2	Interessat	Comunica aquest conflicte al seu superior jeràrquic	Abans d'iniciar la tasca	Comunicació per escrit*
1.2.3	Tercer	Detecta conflicte d'interessos aparent en alguna de les tasques de l'interessat. Ho comunica al superior jeràrquic		
1.3.1	Superior jeràrquic	Dona audiència a l'interessat	L'endemà	
1.3.2	Superior jeràrquic	Estudia la documentació i emet un judici en què aprecia el conflicte real, el conflicte potencial o descarta l'existència de conflicte	En un termini de 3 dies	
1.3.2.1	Superior jeràrquic	Elabora un informe i comunica a l'interessat que aprecia el conflicte i l'aparta de la tasca. Ho comunica al Comité Antifrau / la Unitat de Control Intern	Abans de l'inici	Comunicació per escrit
1.3.2.2	Superior jeràrquic	Elabora un informe que no aprecia el conflicte. Ho comunica al Comité Antifrau / la Unitat de Control Intern	Abans de l'inici	
1.3.2.2.1	Comité Antifrau / Unitat de Control Intern	Ratifica l'informe i el comunica al s. j.	Abans de l'inici	
1.3.2.2.1.1	Superior jeràrquic	Ho comunica a l'interessat	Abans de l'inici	
1.3.2.2.2	Comité Antifrau / Unitat de Control Intern	Discrepa de l'informe i ho comunica al s. j.	Abans de l'inici	
1.3.2.2.2.1	Superior jeràrquic	Ho comunica a l'interessat i l'aparta de la tasca	Abans de l'inici	
1.3.3.2.1	Interessat	Signa la DACI, i la justifica en l'escrit	Abans de l'inici	DACI

1.4	Interessat	Detecta un conflicte d'interessos una vegada iniciada la tasca. Ho comunica per escrit al superior jeràrquic	En qualsevol moment	Torneu al punt 1.3.1
-----	------------	--	---------------------	----------------------

8.3. MESURES PER A ABORDAR UN CONFLICTE D'INTERESSOS

1- Tal com s'ha exposat en l'article anterior, les persones afectades per una situació que pugui implicar l'existència d'un conflicte d'interessos han de comunicar per escrit aquesta circumstància al superior jeràrquic, que durà a terme els controls i les investigacions necessaris per a aclarir la situació

2- Si és el cas, es podran dur a terme aquestes actuacions:

- Adoptar les mesures administratives i, si és el cas, les sancions disciplinàries que pertocquen contra el presumpte infractor/a en l'actuació de conflicte d'interessos que no ha complert la seua obligació de comunicació; en particular s'aplicarà l'article 24 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic.
- Cessar tota l'activitat en l'assumpte i/o declarar nul·la l'actuació afectada pel conflicte d'interessos, si és el cas.

3- Així mateix, quan l'actuació o la conducta siga de naturalesa penal, s'hauran de comunicar els fets al Ministeri Fiscal a fi que aquest adopte les mesures pertinents.

9. PUBLICITAT, EFECTES, SEGUIMENT I TITULARITAT

9.1. PUBLICITAT

Aquest Pla de mesures antifrau es publicarà en l'apartat específic del web de la Conselleria (habitatge.gva.es) habilitat per a la gestió dels fons europeus.

S'hi pot accedir a través d'aquesta adreça:

<https://habitatge.gva.es/va/web/vicepresidencia-segona/fons-europeus>

9.2. EFECTES

Aquest Pla de mesures antifrau resultarà aplicable a tots els projectes de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica que es desenvolupen per a executar el Pla de recuperació, transformació i resiliència, amb independència de la seua data d'inici.

9.3. ACTUALITZACIÓ, REVISIÓ I SEGUIMENT

El present pla de mesures antifrau es configura com una eina flexible i subjecta a revisió, que haurà d'anar actualitzant-se i complementant-se a mesura que el pose en pràctica la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica.

Aquest pla serà objecte d'avaluació del grau de compliment de manera periòdica. A partir d'aquesta avaluació es proposaran mesures que s'incorporaran a aquest pla i per a millorar el control i la prevenció del frau. Per a això, es definiran els corresponents indicadors de seguiment i resultat que permeten analitzar si s'han aconseguit els resultats esperats.

Així i tot, es durà a terme la revisió de l'avaluació del risc de frau de conformitat amb l'article 6.5 c de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, cada dos anys, i, en tot cas, quan s'haja detectat algun cas de frau o hi haja canvis significatius en els procediments o en el personal.

9.4. TITULARITAT

L'aprovació d'aquest document correspon al vicepresident segon i conseller d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica.

Correspon interpretar-lo a la Sotssecretaria de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica.

10. CONCLUSIONS PRINCIPALS EN MATÈRIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS, FRAU I CORRUPCIÓ D'AUDITORIES REALITZADES A LA VICEPRESIDÈNCIA SEGONA I CONSELLERIA D'HABITATGE I ARQUITECTURA BIOCLIMÀTICA

- Incompliments de la normativa en matèria de contractació pública:
  - Exigència (inclusió en el PCAP) d'aspectes relatius a prevenció de riscos laborals com a criteri d'adjudicació o com a criteri de solvència.
  - Establir d'un llindar mínim que cal assolir en els criteris no avaluables mitjançant fórmules (subjectius), sense que s'haja constituït un comitè d'experts per a avaluar aquests criteris, constitueix una irregularitat no quantificable.
  - Ús de normes o marques al llarg de tota la documentació de la licitació (incloent-hi les especificacions tècniques i l'anunci de licitació), sense incorporar l'esment "o equivalent".
  - Exigència com a criteri de solvència tècnica de certificats de qualitat de materials expedits pel mateix poder adjudicador com a criteri de solvència tècnica.
  - Adjudicació de treballs mitjançant publicitat, adduint vinculació tecnològica, sense que concórreguen les causes legals per a això.
  - Adjudicació a un mitjà propi per procediment negociat sense publicitat, amb l'execució de la totalitat dels treballs *de facto* per un tercer diferent de l'adjudicatari.
  - Falta d'acreditació documental de l'evolució correcta d'un contracte. Falta de vinculació entre els terminis previstos, les fites de facturació i l'avanç real dels treballs objecte de la licitació.

- Deficiències en els sistemes de gestió i control de l'organisme intermedi:
  - Certificació d'una despesa declarada superior a la despesa certificada i comptabilitzada.
  - Pèrdua de pista d'auditoria:
    - seguiment i supervisió del contracte i de la seua facturació.

ANNEX I. RESULTAT DE L'AVALUACIÓ DE RISC

En aquest annex s'inclou el resultat de l'avaluació del risc de frau que s'ha dut a terme. En primer lloc, en compliment del que preveu l'article 6.2, segon paràgraf, de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, aquesta conselleria ha realitzat el Test de conflicte d'interés, prevenció del frau i la corrupció relatiu a l'estàndard mínim (annex II.B.5 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre), que ha servit com a referència per a incorporar els diferents aspectes essencials de les quatre àrees del cicle antifrau que preveu aquest pla.

La formalització l'ha efectuada aquesta conselleria *ex ante* de disposar i implementar aquest pla antifrau, fet que suposa que les qüestions relatives al "grau de compliment" dels apartats de correcció i persecució no es poden definir en aquests moments, pel fet que el nivell d'execució d'aquests fons Next Generation és molt baix, per la qual cosa es completaran en l'avaluació posterior que es realitze.

Test de conflicto de intereses, prevención del fraude y de la corrupción (DG Vivienda y Regeneración Urbana)								
Nº.	PREGUNTA	DEFINICIÓN	INSTRUMENTO	GRADO DE CUMPLIMIENTO				
				4	3	2	1	
1	¿Se dispone de un "plan de medidas antifraude" que le permita a la entidad ejecutora o a la entidad decisoria garantizar y declarar que, en su respectivo ámbito de actuación, los fondos correspondientes se han utilizado de conformidad con las normas aplicables, en particular en lo referente a la prevención, detección y corrección del fraude, la corrupción y los conflictos de intereses?		PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE				X	
2	¿Se constata la existencia del correspondiente "plan de medidas antifraude" en todos los niveles de ejecución?	Prevención	PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE				X	
3	¿Dispone de una declaración al más alto nivel de donde se compromete a luchar contra el fraude?		DECLARACIÓN INSTITUCIONAL DE COMPROMISO DE LUCHA CONTRA EL FRAUDE	X				
4	¿Se realiza una autoevaluación que identifique los riesgos específicos, su impacto y la probabilidad de que estos ocurran y se revisa periódicamente?		AUTOEVALUACIÓN DE RIESGOS	X				
5	¿Se difunde un código ético y se informa sobre la política de obsequios?		CÓDIGO ÉTICO Y DE CONDUCTA	X				
6	¿Se imparte formación que promueva la ética pública y facilite la detección del fraude?		CURSO DEL IVP Núm. 2129: Prevención, evaluación, detección y persecución del fraude en la gestión de fondos europeos de la Generalitat.	X				
7	¿Se ha elaborado un procedimiento para tratar los conflictos de intereses?		CÓDIGO ÉTICO Y DE CONDUCTA	X				
8	¿Se rellena una declaración de ausencia de conflictos de intereses para todos los intervinientes?	Detección	DACI	X				
9	¿Se han definido los factores de fraude o señales de alerta (banderas rojas) y se ha comunicado al personal en posición de detectarlos?		PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE	X				
10	¿Se utilizan herramientas de prospección de datos o de puntuación de riesgos?		BNDS	X				
11	¿Existe algún lugar para que cualquier interesado pueda presentar denuncias?		INSPECCIÓN GENERAL DE SERVICIOS	X				
12	¿Se dispone de alguna unidad encargada de examinar las denuncias y proponer medidas?		GRUPO DE TRABAJO COORDINADO PARA LA SGA- PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE	X				
		Corrección						
13	¿Se evalúa la incidencia del fraude y se califica como sistémico o puntual?		CUESTIONARIO DE AUTOEVALUACIÓN DE RIESGOS	X				
14	¿Se retiran los proyectos o la parte de los mismos afectados por fraude o financiados o a financiar por el IMRB?	Persecución	INSPECCIÓN GENERAL DE SERVICIOS-GRUPO DE TRABAJO COORDINADO POR LA SGA	X				
15	¿Se comunica los hechos producidos y las medidas adoptadas a la entidad ejecutora o a la entidad decisoria o a la autoridad responsable según sea procedente?		INSPECCIÓN GENERAL DE SERVICIOS-GRUPO DE TRABAJO COORDINADO POR LA SGA	X				
16	¿Se denuncia los casos oportunos, los hechos punibles o las autoridades públicas nacionales de la Unión Europea o de la de la fiscalía y los tribunales competentes?		INSPECCIÓN GENERAL DE SERVICIOS-GRUPO DE TRABAJO COORDINADO POR LA SGA	X				
		Subtotal puntos		64	0	0	0	
		Puntos totales			64			
		Puntos máximos			64			
		Puntos relativos (puntos totales/puntos máximos)			100%			
	Nota: 4 equivale al máximo cumplimentado 1 al mínimo.							

ANNEX II. MODEL DE DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS

DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS

La persona sotasignada, Sr./Sra.

nascuda el ___ / ___ / _____, amb DNI núm. _____, adscrita a l'òrgan gestor

Declara sota la seua responsabilitat que:

- Havent sigut designada membre de la comissió obertura; responsable de l'òrgan de contractació o concessió de la subvenció; encarregada de redactar els documents de licitació, les bases i/o les convocatòries; membre de qualsevol òrgan d'avaluació de sol·licituds, ofertes o propostes; membre de qualsevol òrgan col·legiat d'avaluació de sol·licituds, ofertes, propostes; o intervenint qualsevol tipus de procediment d'implementació de polítiques públiques destinades a executar les inversions que preveu el Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR), conec l'article 61 del Reglament (UE) núm. 1046/2018, que recull el següent:

“1. Els agents financers (...), incloent-hi les autoritats nacionals de qualsevol rang, que participen en l'execució del pressupost de manera directa, indirecta i compartida en la gestió, incloent-hi els actes preparatoris sobre aquesta qüestió, l'auditoria o el control, no adoptaran cap mesura que pugui implicar un conflicte entre els seus propis interessos i els de la Unió. Així mateix, adoptaran les mesures oportunes per a evitar un conflicte d'interessos en les funcions que estiguen sota la seua responsabilitat i per a fer front a situacions que puguin ser percebudes objectivament com a conflicte d'interessos.

2. Quan hi haja risc d'un conflicte d'interessos que implique un membre del personal d'una autoritat nacional, la persona en qüestió haurà de remetre l'assumpte al seu superior jeràrquic. Quan es tracte de personal al qual s'aplica l'estatut, la persona en qüestió haurà de remetre l'assumpte a l'ordenador corresponent per delegació. El superior jeràrquic corresponent o l'ordenador per delegació hauran de confirmar per escrit si es considera que hi ha un conflicte d'interessos. Quan es considera que hi ha un conflicte d'interessos.

Quan es considere que hi ha un conflicte d'interessos, l'autoritat facultada per a efectuar els nomenaments o l'autoritat nacional pertinent vetarà perquè la persona de què es tracte cesse tota activitat en l'assumpte. L'ordenador per delegació que corresponga o l'autoritat nacional pertinent vetarà perquè s'adopti qualsevol mesura addicional de conformitat amb el dret aplicable.

3. Hi haurà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions dels agents financers i altres persones (...) resulte compromés per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interés econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interés personal.

- Declare pel present document que no tinc cap conflicte d'interessos respecte de les actuacions realitzades en la gestió, el control i/o el pagament d'ajudes, subvencions o contractes.
- Declare que conec el contingut del Codi ètic i de conducta de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica i el procediment que s'hi estableix, així com la normativa autonòmica, estatal i europea en relació amb el frau i el conflicte d'interessos.
- Afirme el meu compromís de posar en coneixement de la Unitat de Control i Seguiment, sense cap dilació, qualsevol situació de conflicte d'interessos que es produïska, o que pugui donar lloc a aquest conflicte. En cas que tinga un conflicte d'interessos, deixaré de participar en el procés d'avaluació i en totes les activitats relacionades.
- No he fet ni faré cap mena de gestió de la qual pugui derivar-se algun avantatge competitiu de cara a la concessió de la subvenció/adjudicació del contracte, respecte d'altres sol·licituds d'ajuda o ofertes de licitadors que puguin presentar-se o s'hagen presentat ja.
- No he intentat ni intentaré obtenir, i no he acceptat ni acceptaré cap mena d'avantatge, financer o en espècie, quan l'avantatge constituïska una pràctica il·legal o implique corrupció, directament o indirectament, per ser un incentiu o una recompensa relacionada amb la concessió de la subvenció/adjudicació del contracte.
- Finalment, conec que una declaració d'absència d'interessos que es demostra que siga falsa comportarà les conseqüències disciplinàries / administratives / judicials que estableix la normativa aplicable.

DATA DE LA DECLARACIÓ	_____, _____ de _____, de 20__
SIGNATURA	

ANNEX III. BANDERES ROGES EN LA LLUITA CONTRA EL FRAU (XARXA FLAGS)

A) En la CONTRACTACIÓ PÚBLICA:

Corrupció: suborns i comissions il·legals	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tracte favorable sense cap explicació raonable que un contractista rep d'un empleat, una empleada o un càrrec contractant durant un cert temps.
Indicadors d'alerta de corrupció	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hi ha una relació social estreta entre un empleat, una empleada o un càrrec contractant i un prestador de serveis o proveïdor. ▪ El patrimoni de l'empleat, l'empleada o el càrrec contractant augmenta inexplicablement o sobtadament. ▪ L'empleat, l'empleada o el càrrec té un negoci extern encobert. ▪ El contractista té fama en el sector de pagar comissions il·legals. ▪ Es produeixen canvis indocumentats o freqüents en els contractes que n'augmenten el valor. ▪ L'empleat, l'empleada o el càrrec contractant rebutja la promoció a un lloc no relacionat amb la contractació pública. ▪ L'empleat, l'empleada o el càrrec contractant no presenta o formalitza una declaració d'absència de conflicte d'interessos.
Plecs rectors del procediment falsejats a favor d'un licitador	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Presentació d'una única oferta o un nombre anormalment baix de proposicions que opten a la licitació. ▪ Similitud extraordinària entre els plecs rectors del procediment i els productes o els serveis del contractista guanyador. ▪ Queixes d'altres oferents. ▪ Plecs amb prescripcions més restrictives o més generals que les aprovades en procediments previs similars. ▪ Plecs amb clàusules inusuals o poc raonables. ▪ El poder adjudicador defineix un producte de manera massa detallada en lloc de fer-ne una descripció genèrica. ▪ Absència de mesures d'informació i publicitat en la documentació relativa al procediment de contractació i/o insuficiència de terminis per a la recepció d'ofertes.
Licitacions col·lusòries	<ul style="list-style-type: none"> ▪ L'oferta guanyadora és massa alta en comparació amb els costos previs, amb les llistes de preus públiques, amb obres o serveis similars del sector, o amb preus de referència del mercat. ▪ Tots els licitadors ofereixen preus alts de manera continuada. ▪ Els preus de les ofertes baixen bruscament quan licitadors nous participen en el procediment. ▪ Els adjudicataris subcontracten els licitadors perdedors. ▪ Patrons d'ofertes inusuals (percentatges exactes de rebaixa, preus de les ofertes massa alts o massa pròxims, números redons o incomplets, etc.). ▪ Els adjudicataris alternen la seua participació per regió, tipus de treball, tipus d'obra, etc. Constataria: possibles acords entre els licitadors per a repartir-se el mercat. ▪ Comunica el contractista a subcontractistes que també participen com a licitadors.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Competeixen sempre unes companyies i altres mai ho fan. ▪ Hi ha licitadors ficticis. ▪ Evidència que uns certs licitadors intercanvien informació i obtenen així acords informals. ▪ Més probabilitat de col·lusió en determinats sectors: pavimentació asfàltica, construcció d'edificis, dragatge, equips elèctrics, sostrada, eliminació de residus.
Conflicte d'interessos	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Favoritisme inexplicable o inusual d'un contractista o un venedor en particular. ▪ Acceptació continua de preus alts i treball de baixa qualitat ▪ L'empleat o l'empleada encarregat de la contractació declina l'ascens a una posició en què deixa de tindre relació amb els contractes o les adquisicions. ▪ L'empleat, l'empleada o el càrrec encarregat de la contractació sembla que fa negocis propis pel seu compte. ▪ Socialització entre un empleat, una empleada o un càrrec encarregat de contractació i un proveïdor de serveis, obres o productes. ▪ Augment inexplicable o sobtat de la riquesa o el nivell de vida de l'empleat, l'empleada o el càrrec amb relació amb la contractació. ▪ Es produeixen reiteracions en les adjudicacions a favor del mateix licitador. ▪ S'accepten preus alts i treballs de baixa qualitat ▪ No es presenta DACI dels funcionaris/empleats encarregats de la contractació o es fa de manera incompleta ▪ El funcionari/empleat encarregat de la contractació no accepta un ascens que suposa abandonar els processos de contractació.
Falsificació de documents	<ol style="list-style-type: none"> a) En el format dels documents: <ol style="list-style-type: none"> a. Factures sense el logotip de la Generalitat. b. Xifres esborrades o ratllades. c. Imports manuscrits d. Signatures idèntiques en els documents b) En el contingut dels documents: <ol style="list-style-type: none"> a. Dates, imports, notes, etc., inusuals. b. Càlculs incorrectes c. Manca d'elements obligatoris en les factures d. Absència d'identificació oficial o números de sèrie en les factures. e. Descripció de béns i serveis de manera poc específica. c) Circumstàncies inusuals: <ol style="list-style-type: none"> a. Nombre inusual de pagaments a un beneficiari. b. Retards inusuals en el lliurament d'informació. c. Les dades que conté el document difereixen visualment d'un document semblant expedit pel mateix organisme. d) Incoherència entre la documentació/informació disponible: <ol style="list-style-type: none"> a. Entre les dates de les factures i el número. b. Factures no registrades en comptabilitat.

	c. L'activitat d'una entitat no concorda amb els béns i els serveis facturats.
Manipulació de les ofertes presentades	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Queixes dels oferents. ▪ Falta de control i inadequació dels procediments de licitació. ▪ Indicis de canvis en les ofertes després de la recepció. ▪ Ofertes excloses per errors. ▪ Licitador capacitat descartat per raons dubtoses. ▪ El procediment no es declara desert i es torna a convocar a pesar que s'han rebut menys ofertes que el nombre mínim requerit.
Fraccionament de la despesa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ S'aprecien dues o més adquisicions amb un objectiu semblant efectuades a un adjudicatari idèntic per davall dels límits admesos per a la utilització de procediments d'adjudicació directa o dels límits de publicitat. ▪ Separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per mà d'obra i materials, tots dos per davall dels límits de licitació oberta. ▪ Compres seqüencials just per davall dels límits d'obligació de publicitat de les licitacions.

B) En matèria de SUBVENCIONS:

Limitació de concurrència	<ul style="list-style-type: none"> ▪ La conselleria no ha donat suficient difusió en les bases reguladores o la convocatòria. ▪ La conselleria no ha definit amb claredat els requisits que han de complir els beneficiaris/destinatari de les ajudes/subvencions. ▪ No s'han respectat els terminis establits en les bases reguladores / la convocatòria per a presentar les sol·licituds. ▪ En el cas de subvencions concedides sobre la base de barems, se'n produeix l'absència de publicació en el DOGV. ▪ El beneficiari/destinatari de les ajudes incompleix l'obligació de garantir la concurrència en cas que necessite negociar amb proveïdors.
Tracte discriminatori en la selecció dels sol·licitants	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tracte discriminatori en la selecció dels sol·licitants
Conflictes d'interessos en la comissió de valoració	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Influència deliberada en l'avaluació i la selecció dels beneficiaris.
Incompliment del règim d'ajudes de l'Estat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Les operacions finançades constitueixen ajudes d'estat i no s'ha seguit el procediment d'informació i notificació establert a aquest efecte per la normativa europea.
Desviació de l'objecte de la subvenció	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Els fons no s'han destinat a la finalitat que estableix la normativa reguladora de la subvenció per part del beneficiari.
Incompliment del principi d'addicionalitat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hi ha diverses línies cofinançades que financen la mateixa operació. ▪ No hi ha documentació de suport de les aportacions efectuades per tercers (convenis, donacions, aportacions dineràries d'una altra naturalesa, etc.).

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ El finançament aportat per tercers no és finalista i no hi ha un criteri de repartiment d'aquest. ▪ Inexistència d'un control de despeses i ingressos per operació per part del beneficiari. ▪ Hi ha diversos cofinançadors que financen el mateix projecte. ▪ Inexistència d'un control de les fites i/o els objectius assignats al projecte per part del beneficiari.
Falsedat documental	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Documentació falsificada presentada pels sol·licitants a fi de resultar elegits en un procés de selecció. ▪ Manipulació del suport documental de justificació de les despeses.
Incompliment de les obligacions establides per la normativa nacional i comunitària en matèria d'informació i publicitat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Incompliment dels deures d'informació i comunicació del suport del PRTR de les operacions cofinançades.
Pèrdua de pista d'auditoria	<ul style="list-style-type: none"> ▪ La convocatòria no defineix de manera clara i precisa les despeses elegibles. ▪ La convocatòria no estableix amb precisió el mètode de càlcul de costos que s'ha d'aplicar en les operacions. ▪ L'organisme ha obviat la documentació correcta de l'operació que permetria garantir la pista d'auditoria. ▪ La convocatòria eludeix manera com s'han de documentar les diferents despeses derivades de l'operació.

C) En matèria de CONVENIS:

Elusió del procediment de contractació mitjançant la subscripció de convenis	<ul style="list-style-type: none"> ▪ L'existència de convenis amb entitats privades és un senyal de risc potencial, ja que poden derivar en excessos de finançament, etc.
Conflictes d'interessos	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Quan en l'adopció o la signatura del conveni conflueixen l'interès general o l'interès públic i interessos privats propis o compartits amb terceres persones o de familiars directes de les parts signants. ▪ Els convenis es repeteixen en els mateixos termes respecte d'exercicis anteriors amb les mateixes entitats. ▪ L'empleat públic amb funcions en el marc de la gestió de conveni no presenta la DACI o ho fa de manera incompleta.
Formalització incorrecta del conveni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Absència (o aplicació parcial) de sotmetiment als requeriments que estableix per als convenis el capítol IV del títol preliminar de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre; i/o de l'article 16 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions ▪ Limitació de la concurrència en el cas d'execució del conveni per tercers
Limitació de la concurrència en el cas d'execució del conveni per tercers	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Incompliment de l'obligació de garantir la concurrència quan l'execució del conveni de col·laboració l'estan duent a terme tercers. L'entitat col·laboradora que, si és el cas, vulga negociar o contractar amb proveïdors no garanteix l'elecció d'aquests a través d'un procés de concurrència competitiva. A més, en el text del conveni no s'inclouen clàusules que establisquen

	l'obligació de comunicar qualsevol subcontractació que es realitzi.
Incompliment per part de l'entitat col·laboradora de les obligacions derivades de la normativa comunitària aplicable en matèria d'elegibilitat, conservació documental, publicitat, etc.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ No exigir a l'entitat col·laboradora el compliment de les obligacions en matèria d'elegibilitat, conservació documental, publicitat, etc. L'entitat col·laboradora no ha complert les mesures d'informació, conservació documental i publicitat estipulades.

D) En matèria d'ENCÀRRECS DE GESTIÓ:

Inexistència de necessitat justificada per a l'encàrrec de gestió	<ul style="list-style-type: none"> ▪ L'entitat fa activitats similars sense acudir a la figura de l'encàrrec de gestió a través de mitjans propis, o bé en períodes anteriors s'han executat les operacions amb altres mètodes, i no ha quedat justificat el recurs a l'encàrrec en les operacions avaluades. ▪ L'informe d'insuficiència de mitjans no estableix raons clares i concloents per a justificar el recurs a un encàrrec de gestió. ▪ Hi ha recursos infrautilitzats que es poden destinar a escometre el servei encomanat.
Incompliment de l'òrgan que encomana dels requisits subjectius per a ser-ho	<ul style="list-style-type: none"> ▪ L'òrgan que encomana no té la condició de poder adjudicador.
Incompliment per l'òrgan encomanat dels requisits per a ser considerat ens instrumental	<ul style="list-style-type: none"> ▪ L'òrgan que encomana no reuneix els requisits per a ser qualificat com a mitjà propi instrumental respecte dels poders adjudicadors corresponents.
Limitació de la concurrència en el cas d'execució per tercers	<ul style="list-style-type: none"> ▪ L'ens encomanat ha necessitat l'execució de prestacions per part de tercers i la licitació i l'execució d'aquestes no s'ha realitzat d'acord amb el que s'estableix en les disposicions normatives que regulen la contractació en el sector públic, considerant els requisits específics sobre el caràcter de la contractació i l'import d'aquesta. ▪ L'organisme que encomana té tendència a contractar sempre els mateixos proveïdors, sense justificació aparent.

E) En matèria de MITJANS PROPIS:

Assignació incorrecta deliberada dels costos de mà d'obra	<ul style="list-style-type: none"> ▪ El beneficiari assigna deliberadament de manera incorrecta les despeses de personal entre projectes de la UE i altres fonts de finançament. ▪ S'apliquen tarifes inadequades. ▪ Hi ha despeses reclamades per a personal inexistent.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hi ha despeses de personal per activitats realitzades fora de termini d'execució de l'operació.
Execució irregular de l'activitat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hi ha retards injustificats en els terminis de lliurament. ▪ No hi ha constància del lliurament o la realització del servei al qual s'imputen les despeses. ▪ Els serveis o els béns lliurats estan per davall de la qualitat esperada.
* Sobreestimació de la qualitat o de les activitats del personal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Es constata que la qualificació de la mà d'obra no és l'adequada. ▪ Es descriuen de manera inexacta les activitats dutes a terme pel personal.
Incompliment de les obligacions derivades de la normativa comunitària aplicable en matèria d'elegibilitat, conservació documental, publicitat, etc.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Es constata l'incompliment de les mesures d'elegibilitat de la despesa. ▪ Es constata l'incompliment dels deures de documentació de les operacions. ▪ Es constata l'incompliment dels deures i les obligacions d'informació i comunicació.
Pèrdua de la pista d'auditoria	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Es constata que l'organisme no efectua una documentació correcta de l'operació que permeti garantir la pista d'auditoria.

ANNEX IV. NORMATIVA DE REFERÈNCIA

Comunitària i estatal:

- Orientacions de la Comissió Europea de 9 d'abril de 2021 (Orientacions de com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interessos conformement al Reglament financer).
- Reglament (UE, Euratom) 2018/1046, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió i pel qual es deroga el Reglament (UE, Euratom) núm. 966/2012 (1) Reglament financer.
- Reglament (UE, Euratom) núm. 966/2012, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2012, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió i pel qual es deroga el Reglament (CE, Euratom) núm. 1605/2002, del Consell (2) Reglament financer.
- Reglament (UE) 2021/241, del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, és el nucli d'aquest fons de recuperació.
- Directiva 2014/24/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública i per la qual es deroga la Directiva 2004/18/CE (3) (4) Directiva sobre contractació pública.
- Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic.
- Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic.
- Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, i la seua normativa en desplegament.
- Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, i la seua normativa de desplegament.
- Llei 19/2013, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.
- Llei 53/1984, d'incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques.
- Reial decret llei 36/2020, Pla de recuperació, transformació i resiliència
- Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de recuperació, transformació i resiliència.
- Ordre HFP/1031/2021, de 29 de setembre, per la qual s'estableix el procediment i el format de la informació que han de proporcionar les entitats del sector públic estatal, autonòmic i local per al seguiment del compliment de fites i objectius i d'execució pressupostària i comptable de les mesures dels components del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

Autonòmica:

- Llei 1/2015, de 6 de febrer, d'hisenda pública, del sector públic instrumental i de subvencions.
- Llei 2/2015, de 2 d'abril, de transparència, bon govern i participació ciutadana de la Comunitat Valenciana.
- Llei 5/2015, de 6 de maig, de comptes oberts per a la Generalitat Valenciana.
- Decret llei 6/2021, d'1 d'abril, de mesures urgents en matèria economicoadministrativa per a l'execució d'actuacions refermades per instruments europeus per a donar suport a la recuperació de la crisi conseqüència de la COVID-19.